

במדבר פרק כ"ה (אויטאמאטיש איבערגעזעצט)

Yiddish

אויטאמאטיש איבערגעזעצט

סיכום השיעור

סיכום: במדבר פרק כ"ה — די מעשה פון בעל פעור און פנחס

דער ברייטערער הקדמה און די טעמעס

במדבר כ"ה געהערט צו דעם דריטן חלק פון ספר במדבר, וואו בני ישראל זענען שוין ארום ארץ ישראל און האבן עסק מיט די אומות וואס וואוינען דארט ארום. א גרונטיקע יסוד צו פארשטיין די מעשיות קומט פון משה רבינו'ס דרשה אין אנהייב פון ספר דברים.

פון דעם בליק פון די אידן וואס האבן געוואוינט אין ארץ ישראל (בית ראשון, בית שני, און אזוי ווייטער), זענען דא עטליכע חלקים פון נסיונות מיט אנדערע אומות:

- **כיבוש פון די זיבן אומות** — דאס איז בעיקר א ענין פון ספר יהושע, נישט די תורה אליין

- **שכנים און שייכות** — דיפלאמאטישע ענינים, מלחמות (עמלק), בקשות צו דורכגיין (אדום), מאכט און כוחות

- **רוחניות'דיגע סכנות** — נאכגיין די עבודה זרה פון די אומות ארום, בפרט דורך תערובת

דער פרק רעדט וועגן דער **רוחניות'דיגער סכנה** ספעציעל. כאטש די מעשה פון עגל זאגט וועגן עבודה זרה, איז דאס נישט קיין נאכגיין די אלילים פון די שכנים. דא, אפילו נאכדעם וואס די כיבוש פראבלעם איז שוין געקלערט, איז די שטענדיגע סכנה פון אריינגעצויגן ווערן אין די עבודה זרה פון די אומות ארום דער עיקר. דאס איז די **פאראדיגמע מעשה** פון דעם ענין אין די צייטן פון משה רבינו.

פסוקים א'—ב': די זינד אין שיטים

פסוק א': *וישב ישראל בשיטים* — ישראל לאגערט זיך אין שיטים, א חלק פון מואב. *ויחל העם לזנות אל בנות מואב* — דאס פאלק הייבט אן זיך צו פארפירן צו די טעכטער פון מואב. דאס ווארט *לזנות* (פון *זונה*) איז בעסער איבערגעזעצט ווי "זיך פארפירן" ווי "זיך פארקויפן". דאס איז דער קלאסישער אופן ווי אומות האבן געקענט מאכן אזי ישראל זאל זינדיגן אויף א "פריינדלעכן" אופן — דורך תערובת וואס פירט צו עבודה זרה. ס'איז ממש די זעלבע מעשה ווי שלמה המלך'ס נכריות ווייבער, די צרה אין די צייטן פון עזרא ונחמיה, און די תורה'ס אייגענע ווארענונג אין פרשת ואתחנן.

פסוק ב': *ותקראן לעם לזבחי אלהיהן* — די מואביטישע פרויען רופן צו די אידן צו זייערע קרבנות. דאס ווארט *זבח* מיינט שטענדיג א קרבן וואס מ'עסט דערפון — בעצם א פעסט אדער א יום טוב. די אידן עסן, בוקן זיך צו זייערע אלילים (*וישתחוו לאלהיהן*), און ווערן געבונדן צו בעל פעור (*ויצמד ישראל לבעל פעור*). דער נאמען בעל פעור מיינט דער בעל/גאט פון דעם ארט פעור, מיט *בעל* ווי *אדון* (הער).

פסוקים ג'—ה': השם'ס תשובה און דער ציווי צו משה

פסוקים ג'—ד': השם איז זייער צעצארנט און זאגט צו משה: *קח את כל ראשי העם* — נעם אלע ראשים/פירער פון פאלק. דאס ווייזט אז נישט נאר נידעריגע מענטשן (אן *אספוסף*) נאר **פירער** זענען געווען אריינגעמישט, און דאס איז די אמת'ע צרה. דאס איז א ראי' צו דעם מוסטער אין עזרא ונחמיה וואו די *חורים* (אדלע) זענען די וואס האבן זיך פארמישט. דער ציווי *והוקע אותם לה' נגד השמש* מיינט זיי הרגענען

בפרהסיא — נגד השמש* מיינט שטענדיג "אפן, וואו אלעמען קען זען". די פארעפנטלעכטע שטראף איז דער עיקר צו אפקערן השם'ס צארן.

פסוק ה': משה זאגט איבער דעם ציווי צו די *שופטים* (דיינים), ווארום די פירער אליין זענען פארמישט. יעדער שופט זאל הרגענען די בעל פעור עובדים אין זיין גרופע, און דאס דערמאנט אונז די משפט סטרוקטור פון פרשת יתרו (*שרי אלפים*, און אזוי ווייטער). אן אנדער פשט: השם זאגט צו משה ער זאל זאגן צו די *ראשי העם* (וואס זענען די שופטים) זיי זאלן הרגענען די שולדיגע *אנשים*.

פסוקים ו'—ח': די חוצפה'דיגע מעשה און פנחס'ס תגובה

פסוק ו': א נייע מעשה הייבט אן. אן *איש* (וואס מיינט א חשוב'ער און מעכטיגער מענטש) פון בני ישראל ברענגט בפרהסיא א מדינית'ע פרוי (*המדינית*) פאר משה און די גאנצע עדה. די פלוצלינגע דערמאנונג פון מדין צוזאמען מיט מואב ווייזט אז דאס זענען געווען שכנים אין דער זעלבער געגנט, א חלק פון דער זעלבער גרופע. די מעשה איז א חוצפה'דיגע פארעפנטלעכטע אויפשטעל קעגן משה'ס באמייאונגען צו אפשטעלן דאס פאלק פון נאכגיין בעל פעור. דערווייל וויינט משה און די *עדת בני ישראל* (די הנהגה/סנהדרין) ביים אינגאנג פון אהל מועד, און ס'זעט אויס אז זיי ווייסן נישט וואס צו טאן.

פסוקים ז'—ח': פנחס בן אלעזר בן אהרן זעט דאס און איז דער **איינציגער** וואס שטייט אויף — *מתוך העדה* — פון צווישן די עדה. בשעת אלעמען שטייט און וויינט, נעמט ער א *רומח* (שפיז), לויפט נאך דעם אידישן מאן און דער פרוי אריין אין דעם *קובה* (געצעלט אדער קאמער), און שטעכט זיי ביידע *אל קובתה*. דאס ווארט *קובה*/*קובתה* קען האבן א צווייפאכע טייטש — עפשר פון דער זעלבער שורש כ-ו-ה, וואס איז געקומען פריער אין דער פרשה אין בלעם'ס מעשה מיט דער מיינונג "קללה". עס קען אזוי מיינען "דער ארט פון וואו זי האט געקלל" אדער א כינוי צו פריוואטע ערטער.

פסוק ט': די מגפה ווערט אנטפלעקט

ערשט איצט זאגט די תורה אז א *מגפה* (פלאג) איז געווען, און האט אומגעברענגט 24,000 מענטשן. דאס דערקלערט צוריק פארוואס די אידן האבן געוויינט און מאכט קלאר דעם טייטש פון *חרון אף ה'*. ווען די תורה ניצט דעם אויסדרוק, מיינט עס נישט אז השם איז אבסטראקט צעצארנט — עס מיינט אז עפעס שלעכטס גייט פאר. דער *חרון אף ה'* איז **געווען** די מגפה.

די מוט וואס פנחס האט געדארפט

די מעשה פון דעם *איש ישראל* וואס ברענגט די מדינית איז דערציילט ווי איין ביישפיל פון דעם ברייטערן ענין פון מענטשן — עפשר די *ראשי העם* — וואס גייען צו בעל פעור און מ'דארף זיי אפשטעלן. וואס האט געמאכט פנחס'ס מעשה אזוי אויסערגעווענלעך איז געווען די מוט וואס מ'דארף צו קאנפראנטירן אזא חשוב'ן מענטש. פנחס אליין איז געווען אן עליטע — אן אייניקל פון אהרן — אבער ער איז געווען גרייט צו טאן קעגן אן אנדער הויכן מענטש ווען קיינער אנדערער האט נישט געוואלט.

פסוקים י"א—י"ג: פנחס'ס שכר — ברית כהונת עולם

השם זאגט צו משה אז פנחס *השיב את חמת* — האט אפגעקערט השם'ס צארן — *בקנאו את קנאת* — דורך זיין קנאות מיט השם'ס אייגענע

קנאות. נאר צוליב אים זענען די איבעריגע אידן געראטעוועט געווארן (*ולא כליתי את בני ישראל*).

זיין שער: *הנני נותן לו את בריתי שלום* — איך געב אים מיין ברית פון שלום. די ברית דערקלערט זיך אליין אין דער ווייטערדיגער שורה: *והיתה לו ולזרעו אחריי ברית כהונת עולם* — עס איז א ברית פון אייביגע כהונה פאר אים און זיינע קינדער.

דאס ברענגט אויף א וויכטיגע קשיא, ווארום די כהונה איז שוין געווען געגרינדעט דורך אהרן און איבערגעגעבן צו אלעזר. אבער, ס'זעט אויס אז כאטש אלעזר'ס ירושה פון אהרן איז שוין געווען געקלערט, איז די שאלה פון ווער וועט זיין דער יורש פון אלעזר — אדער וועלכע פון אלעזר'ס קינדער וועלן פירן די שושלת ווייטער — נאך נישט געווען באשטימט. פנחס'ס יוזמה האט אים און זיין שושלת פארדינט די שטענדיגע כהונה ירושה. דער טעם ווערט איבערגעזאגט: *תחת אשר קנא לאלקיו* — ווארום ער האט געטאן מיט השם'ס קנאות — *ויכפר על בני ישראל* — און האט דערמיט מכפר געווען און געראטעוועט די אידן.

פסוקים י"ד-ט"ו: די פארשפעיטע אידענטיפיקאציע פון די הרגים

דער פרק ניצט א באוואוסטע ליטערארישע טעכניק: די מעשה ווערט ערשט דערציילט אנאנים, און ערשט נאכדעם ווערן די נעמען אנטפלעקט. דאס קען ווייזן אז פנחס אליין האט נישט געקוקט ווער זיי זענען — ער האט געטאן ווארום די מענטשן האבן געשאדעט דעם פאלק.

- דער אידישער מאן: **זמרי בן סלוא**, *נשיא בית אב לשמעוני* — א פירער פון א *בית אב* (א משפחה אדער גרופע משפחות) אין שבט שמעון. נישט

דווקא דער ראש פון דעם גאנצן שבט, אבער א חשוב'ער מענטש. - די מדינית'ע פרוי: **כזבי בת צור**. איר טאטע צור איז געווען *ראש אומות בית אב במדין* — ראש פון א משפחה גרופע אין מדין. ער וועט ווידער דערשיינען שפעטער אין דער מלחמה קעגן מדין. ביידע פיגורן אויף יעדער זייט זענען געווען הויכע מענטשן, און דאס אונטערשטרייכט פנחס'ס מוט אין קאנפראנטירן זיי.

פסוקים ט"ז-י"ח: דער ציווי קעגן מדין

השם באפעלט משה: *צרו את המדינים והכיתם אותם* — מאך שונאים פון די מדינים און שלאג זיי. דער טעם: *כי צוררים הם לכם בנכליהם* — זיי זענען שונאים צו אייך דורך זייערע רמאות (*נכליהם* = פלענער, שפיאנאזש, סטראטעגיעס), ספעציעל *בדבר פעור* און דורך כזבי.

דאס אנטפלעקט אז די גאנצע ענין מיט די מדינית'ע פרויען איז נישט געווען תמים. עס איז געווען א באוואוסטער פלאן — עפשר אן "אפפראציע". די געווענליכע פירוש קוקט אויף א רוחניות'דיגע רמאות צו צוציען ישראל צו עבודה זרה, אבער ס'איז אויך דא א מאטעריעלע און סטראטעגישע זייט: דורך פאנגען א *נשיא*, קענען די מדינים ווערן בעלי בריתים, באקומען השפעה, און צעשטערן דעם פאלק פון אינעווייניג. השם'ס תשובה — באפעלן מלחמה קעגן מדין — באשטעטיגט אז דאס איז געווען פארשטאנען ווי א נאציאנאלע און מיליטערישע סכנה, נישט נאר א רוחניות'דיגער נסיון. די אמת'ע מלחמה וועט פאסירן אין שפעטערדיגע פרקים, ווארום די דערציילונג ווערט אפגעשניטן דורך די מגין.

תמלול מלא

במדבר פרק כ"ה: די מעשה פון בעל פעור און פנחס

הקדמה: דער הקשר

במדבר פרק כ"ה איז א סארט משונה'דיגע פרק. איך ווייס נישט גאנץ ווי אזוי צו פארשטיין עס אין קאנטעקסט פון דעם גאנצן ספר אדער אין קאנטעקסט פון וואס איז טאקע די מעשה, אבער איך וועל רעדן דערפון און געוויסע השקפות וואס עס קען זיין וועגן.

מיר האבן שוין פארשטאנען אז דאס איז א חלק פון דעם דריטן חלק פון ספר. עס איז א חלק פון דער מעשה פון דעם דור וואו זיי זענען שוין נאנט, זיי זענען שוין סארט ארומדרייענדיג ארום ארץ ישראל. אין א געוויסן אנדערן זין, מיר האבן שוין צו טאן, ווי מיר האבן שוין געזען אין די נבואות פון בלעם, מיט אלע אומות וואס די עס וועט דארפן האבן צו טאן מיט זיי ארום זיי. דאס איז אויך א זייער וויכטיגע ענין אין דער דרשה פון משה, איך מיינן אין אנהייב פון ספר דברים, וואס איך האב שוין גענוצט ווי א אופן פון מפרש זיין אלע די מעשיות.

די פראבלעם פון די שכנים אומות

אויב מ'טראכט דערפון פון דער השקפה פון די מענטשן וואס וואוינען אין ארץ ישראל אין בית ראשון און בית שני און ווען נאר, איצט איז דא טאקע די זיבן אומות - די אומות וואס זיי דארפן כובש זיין כדי צו קומען צו ארץ ישראל. דאס איז איין ענין. דער ענין איז נישט אזוי פיל א ענין פון ארץ ישראל; עס איז א ענין פון ספר יהושע און אזוי ווייטער. אבער איצט, אפילו נאכדעם וואס זיי לייזן דעם פראבלעם, אדער אויב זיי לייזן עס נישט, וואס נאר געשעט מיט דעם פראבלעם, עס איז נאך אלעמאל דא אלע שכנים, עס איז דא אלע אומות ארום און ארום. אזוי איצט איז דא די שאלה ווי אזוי צו האבן שייכות, ווי אזוי צו האבן צו טאן מיט אלע שכנים ארום און ארום.

טאקע, ספר בראשית רעדט שוין פון דער שאלה. עס איז דא אלע מעשיות פון עשו און ישמעאל און מאב און אזוי ווייטער, אלע די מעשיות פון אלע די אומות הייבן זיך אן אין ספר בראשית, און זיי ענדיגן זיך צו זיין אונזערע שכנים. אזוי מיר כובש'ן זיי נישט, אבער מיר האבן דעם שכן ענין. אמאל

הייבן זיי אן מלחמות מיט אונז. מיר האבן עמלק, ריכטיג, וואס איז איין פראבלעם - זיי הייבן אן די גאנצע זאך. אמאל דארפן מיר זיין גוט צו זיי. אמאל זענען זיי שטארקער ווי מיר. אמאל זענען מיר שטארקער ווי זיי. עס איז דא א כח המלוכה וואס גייט אין איין ריכטונג אדער די אנדערע און אזוי ווייטער. איצט איין אנדער ענין צווישן די אומות - אמאל זענען זיי נישט נאר דיפלאמאטיש גוט, ריכטיג? עטליכע פון די מעשיות וואס מיר האבן געהאט וועגן משה פרעגן אדום, "קענען מיר דורכגיין?" און טאקע די זאכן וועלן האבן השפעות אדער עפעס ווי סימבאלישע חזרות שפעטער ווען אמאל דארפן מיר א טובה פון א שכן און זיי לאזן נישט אונזערע עראפלאנען דורכגיין איבער זייער לופטראום אדער וואס נאר עס איז. דאס איז א זייער ענליכע השקפה וואו משה זאגט, "דא זענען מיר אויפן וועג צו ישראל און מיר דארפן דורכגיין. מיר פרעגן אייך נישט, מיר כובש'ן נישט אייער לאנד, מיר וועלן באצאלן אייך, מיר וועלן קויפן אייער וואסער", אבער אמאל שטימען זיי נישט אפילו צו דעם.

די רוחניות'דיגע סכנה

פונקט ווי עס איז דא אלע די סארט סכנות און שייכות מיט די שכנים, איז דא אויך רוחניות'דיגע סכנות. וואס מיר ווייסן אין תנ"ך זייער שטארק ווי גיין נאך די דרכים פון די גוים ארום זיי, ספעציעל אין דינען עבודה זרה. און עס זעט אויס ווי די מעשה פון בני ישראל און בעל פעור איז די מערסטע באדייטנדע מעשה אין דער תורה און חומש וואס רעדט פון אזא זאך וואס געשעט, און עס רעדט אויך פון א סארט פתרון אדער א סארט פראטאקאל-טיפ פתרון דערפאר און די תפקיד פון פנחס, אדער די תפקיד פון דעם קנאי אפשר בכלל, ווי לייזן דעם פראבלעם.

אזוי איך מיינן אז דאס איז וואס עס גייט פאר אין דעם פרק פון א ברייטערע השקפה פון וואס עס איז אלעס וועגן. מיר וועלן טאקע באשרייבן די מעשה. די מעשה פון דעם עגל איז וועגן עבודה זרה אין א געוויסן זין, אבער עס רעדט נישט פון זיי גיין נאך דער עבודה זרה פון די אומות ארום זיי. דאס איז עפעס וואס מיר זעען א ביסל אין ספר דברים, אבער מערסטנס וועגן די אומות וואס זיי וועלן קומען צו. דא זעען מיר, אפילו נאכדעם וואס מיר האבן

אזוי השם איז אליין געבנדיג משה'ן דעם פתרון - ווי אזוי לייזט מען דאס? דורך עפנטליך שטראפן, פארטיליגן די מענטשן וואס גייען מיט בעל פעור. און דאס איז וואס משה טוט. ער זאגט די שופטים - אזוי טאקע קען ער נישט זאגן די פירער אליין ווארום דאס זענען פירער. ער זאגט די שופטים זאלן הרג'ענען - יעדער פון די שופטים זאל הרג'ענען זיינע מענטשן וואס זענען געצומען צו בעל פעור. אזוי די שופטים, יעדער איינער האט עטליכע מענטשן אונטער אים, אפשר ווי מיר האבן גערעדט אין פרשת יתרו, ריכטיג? זיי האבן אנגעהויבן מיט שרי אלפים און אזוי ווייטער. יעדער איינער איז באפוילן צו זיך אפגעבן מיט די בעל פעור דינער פון זיין גרופע, פון זיין חלק.

אזוי אפשר אויב מיר לייענען אזוי, קענען מיר זאגן אז השם זאגט משה'ן צו זאגן די ראשי העם, וואס זענען די שופטים, צו הרג'ענען די אנשים. אפשר דאס איז איין אופן צו לייענען עס.

פסוקים ו'-ח': דער חוצפה'דיגער מעשה און פנחס'ס ענטפער

די עפנטליכע התנגדות

אקיי, איצט איז דא א נייע מעשה, א נייער חלק פון דער מעשה. אזוי איצט קומט אן איש - איש מיינט געווענליך אן וויכטיגער מענטש, א הויכע קלאס מענטש, א מענטש מיט כח - און ער ברענגט נאנט צו זיינע ברידער א מדינת'ע פרוי. אזוי מיר האבן גערעדט פון בנות מואב; פלוצלינג איז דא אויך מענטשן פון מדין דארט. משמע זענען דאס שכנים, אזוי זיי זענען א חלק פון דער זעלבער סארט גרופע, דער זעלבער חלק מענטשן. אזוי עס קען מיינען דער זעלבער געגנט אדער עפעס אזעלכעס. און ער ברענגט א מדינית.

אזוי ער איז עפנטליך מתנגד וואס משה האט געזאגט, וואס משה האט פרובירט ארויסצוברענגען - די מענטשן זאלן אפשטעלן זיי פון גיין מיט די מדינת'ע פרויען און אפשטעלן זיי פון גיין נאך די מדינת'ע, בנות מואב, גיין נאך בעל פעור. ער איז זייער עפנטליך געגן דעם, ברענגט די מדינית. און וואס טוען זיי? זיי וויינען פתח אהל מועד, וואו זיי קומען צוזאמען פאר יעדער סארט פראבלעם, פאר אלעס וואס עס גייט פאר. און עס זעט אויס ווי זיי ווייסן נישט וואס צו טאן - משה און עדת בני ישראל, וואס מיינט געווענליך די פירער, די עדות, די סנהדרין און אנדערע מענטשן אין פארענטפערונג, ווייסן נישט וואס צו טאן.

פנחס שטייט אויף

און דאס איז א מצב, א זייער אינטערעסאנטע מצב, וואו משה און די מענטשן ווייסן נישט וואס צו טאן, און עס איז דא נאר איין מענטש וואס ווייסט וואס צו טאן, אדער עס איז נישט אז ער ווייסט - ער האט מוט און טוט וואס דארף געטאן ווערן.

אזוי פנחס בן אלעזר בן אהרן זעט דאס, און ער שטייט אויף. דאס איז דער איינציגער וואס שטייט אויף. זיי שטייען אלעמאל דארט און וויינען, און ער שטייט אויף. ער איז א חלק פון דער עדה, ער שטייט אויף. ער נעמט א רומח, ער נעמט א שפיז. ער קומט, ער יאגט - נישט קלאר וואס דאס מיינט - אל הקבה, דעם געצעלט אדער וואו נאר זיי זענען געווען, און ער שטעכט זיי ביידע, דעם מאן און די פרוי.

אזוי ווידער, קבה קען מיינען - קען זיין א ווארט וואס האט א צווייפאכע מיינונג. קען זיין אויך פון דער זעלבער שורש. עס איז אינטערעסאנט מיר האבן געהאט אין דער זעלבער פסוק פונקט די פריערדיגע פרשה, ריכטיג, קבה, וואס מיינט א קללה. אזוי אפשר קבה קען מיינען עפעס ווי דער ארט פון וואנען זי איז געקללט, אדער אירע פרוואטע ערטער, וואס מיר קענען רופן אזוי.

פסוקים ט'-י"ג: פנחס'ס באשלוסענע מעשה און שכר

און דאס לייזט דעם פראבלעם, אבער איצט אנטדעקן מיר אז עס איז געווען א מגפה, 24,000 מענטשן זענען געשטארבן, און משמע דעריבער האבן זיי געוויינט, און דאס איז אויך דער חרון אף ה'. טאקע, ווי השם, ווען נאר עס זאגט, עס מיינט נישט נאר השם זיצט אין זיין הויז אדער עפעס, איך פארדארב עס, עס מיינט אז עפעס שלעכטס געשעט, און דאס איז וואס

זיך אפגעטאן פון דעם, וועלן מיר נאך אלעמאל איבערבלייבן מיט דער עבודה זרה פון די אומות ארום, און דאס איז עפעס וואס מיר געפינען אין א געוויסן זין שפעטער אין תנ"ך מער ספעציפיש - מער מעשיות דערפון. אבער דאס איז די ערשטע מעשה, די פאראדיגמע מעשה דערפון אין די צייטן פון משה וואו אזא זאך געשעט.

פסוקים א'-ב': ישראל גייט אפ צו בעל פעור

אזוי וואס מיר האבן איז אזוי: זיי בלייבן, זיי מחנה זיין, זיי וואוינען, זיי זענען אין דעם ארט גערופן שיטים, און דאס איז דער חלק פון מואב. דערנאך הייבן די מענטשן אן צו זיין זונה, סארט אפגיין צו די טעכטער פון מואב. לזנות מיינט צו ווערן, זיך פארקויפן, אדער דאס ווארט זונה, אבער איך מיינ "אפגיין" איז אפשר א בעסערע איבערזעצונג - צו בנות מואב.

דער אופן פון רוחניות'דיגע פארדארבענקייט

איצט דאס, טאקע, איז איינער פון די הויפט אופנים אין וועלכן, אויף א פריינדליכן אופן - אויף א פריינדליכן אופן - די אומות ארום ישראל קענען מאכן זיי זאלן זינדיגן, קענען מאכן זיי זאלן אפגיין פון דעם ריכטיגן וועג, ספעציעל דורך תערובות. מיר ווייסן די מעשה פון שלמה המלך געטאדלט פאר חתונה האבן מיט פרעמדע פרויען וואס האבן געמאכט אים זאל דינען אנדערע. מיר ווייסן די מעשיות אין די צייטן פון עזרא ונחמיה מיט עזרא, מיט די פרעמדע פרויען וואס מאכן זיי זאלן דינען עבודה זרה און אזוי ווייטער. די תורה אליין ווארענט קעגן דעם אין פרשת ואתחנן. אזוי דאס איז די מעשה וואס רעדט דערפון, דאס איז די מעשה וואס רעדט פון דעם געשעעניש אין צייטן פון משה.

איצט פונקט וואס די תורה באשרייבט איז געשעעניש: ותקראן להם לזבחהיהן. דאס איז פונקט וואס געשעט. זיי רופן די מענטשן צו די קרבנות, אדער זבח. זבח מיינט אלעמאל אויך נישט נאר א קרבן, עס מיינט קרבן וואו מ'עסט אויך, וואו עס איז דא א סעודה פאר זייערע עבודה זרות. און דעריבער עסן זיי, און דעריבער בוקן זיי זיך אויך, ווארום דאס איז וואס מ'טוט ווען עס איז דא א קרבן, ווען עס איז דא א - אפשר זבח זאל איבערגעזעצט ווערן ווי א יום טוב, א חג. און דעריבער ויצמד ישראל אל בעל פעור. א חלק פון ישראל ווערן פארבונדן, ווערן געצומען צו בעל פעור.

בעל פעור זייענדיג, ווי מיר האבן גערעדט, בעל איז א ווארט וואס מיינט עפעס ווי א באל. אזוי בעל פעור איז דער ארט וואו זיי האבן פונקט געווען. אזוי בעל פעור - זיי ווערן געצומען צו דעם גאט, דעם פרעמדן גאט פון פעור.

פסוקים ג'-ה': השם'ס כעס און משה'ס ענטפער

ויחר אף ה'. השם איז זייער בייז. ווארום השם איז זייער בייז, וואס טוט ער? ער שיקט א שליח, ער שיקט א בריוו, א שליחות צו משה, און ער זאגט אים וואס צו טאן. ער זאגט - אזוי משמע איז געווען די פירער, אבער איצט האבן מיר אויסגעפונען עפעס מער וויכטיגס. נישט נאר עטליכע אספסוף, עטליכע נידעריגע מענטשן זענען געווען א חלק פון דעם בעל פעור, איצט אויך עטליכע פירער, עטליכע וויכטיגע מענטשן זענען מיטגעגאנגען מיט בעל פעור, און דאס איז טאקע א פראבלעם. און טאקע דאס איז אויך א רמז צו עפעס וואס מיר זעען אין עזרא ונחמיה וואו עס איז די וויכטיגע מענטשן, די הויכע קלאס מענטשן, די חורים און אזוי ווייטער, וואס חתונה האבן, תערובות האבן מיט די פרעמדע פרויען און דעריבער דינען זייערע עבודה זרות און אזוי ווייטער און אזוי ווייטער.

דער ציווי פאר עפנטליכע שטראף

און ער זאגט משה'ן, קח את כל ראשי העם, די פירער, די ראשי העם, די קעפ פון די מענטשן וואס זענען פארבונדן צו בעל פעור, והוקע אותם לה' נגד השמש. דאס קען מיינען עפעס ווי הרג זיי, הענג זיי אויף, שטעל זיי ארויס פאר דער זון אזוי זיי וועלן אומגעברענגט ווערן עפנטליך. דאס איז דאס וויכטיגע - צו זיין עפנטליך. נגד השמש מיינט אלעמאל עפנטליך, עפעס וואו אלעמען קען זען, עפנטליך.

פריער. עס איז אינטערעסאנט, און דאס איז א ספעציפישער סטיל וואס די פסוקים טוען אמאל, זיי געבן א מעשה אנאנימיש, און דערנאך זאגן זיי ווער דאס איז געווען. עס קען זיין כוונה'דיג, ווי פנחס האט נישט טאקע געוואוסט ווער זיי זענען, ער האט עס נאר געטאן, ווארום דאס זענען עטליכע מענטשן וואס טוען, פאראורזאכן שאדן צו אלעמען אנדערש, ריכטיג, און ער גייט נעמען די איניציאטיוו און טאן דאס.

אבער אין סוף באקומען מיר די הערה. טאקע האבן מיר שוין פנחס'ס נאמען, מיר ווייסן פונקט ווער ער איז. מיר באקומען אויך די הערה פון ווער דאס איז: דער איש ישראל איז געווען זמרי בן סלוא, ער איז דער נשיא פון דעם שבט, ער איז דער פירער פון דעם בית אב - עס קען נישט זיין דער גאנצער שבט שמעון, אבער א בית אב, מיר האבן גערעדט איין משפחה, איין גרופע משפחות פון שבט שמעון - אזוי עס איז געווען אן וויכטיגער מענטש.

און די פרוי וואס איז אומגעברענגט געווארן פון מדין, זי, איר נאמען איז געווען כזבי בת צור, וואס איז געווען, און דער צור, איר פאטער צור, וועלן מיר זען שפעטער, וועלן מיר אים געפינען, באגעגענען אים שפעטער, אויך אין דער מעשה פון דער מלחמה מיט מדין. ער איז ראש שמע בית אב, ער איז אויך דער פירער, דער קאפ פון א משפחה אין מדין. אזוי ביידע פון די, אויף ביידע זייטן, דאס זענען געווען הויכע קלאס מענטשן, און פנחס, ער האט געטאן וואס האט געדארפט געטאן ווערן, אפילו פאר דעם.

דער ציווי קעגן מדין: א סטראטעגישע און רוחניות'דיגע סכנה

און איצט, האבן מיר א מצוה פון השם, און דאס ווייזט אונז אויך אז די גאנצע מעשה - איך האב געמאכט אן אודיא אויפן ציווי פון מדין, די מצוה, טאקע ווערט עס אונטערבראכן דורך די ספירה אין דעם קומענדיגן פרק - אבער דאס ווייזט אונז אז די גאנצע מעשה איז נישט ווי איך האב געזאגט, עס איז א רוחניות'דיגע מעשה, אבער עס האט, טאקע האט עס א סארט מיינונג דא, עס האט טאקע א סארט, מיר וועלן זאגן נאציאנאלע אדער מיליטערישע מיינונג.

ווארום שטייט, ווען מענטשן ווערן פארמישט מיט אנדערע מענטשן, קען זיין זיי געפינען ארויס די שפיאנאזש, זיי געפינען ארויס וואס עס טוט זיך, אדער אויף איין אופן קענען זיי זיך קאנטראלירן, זיי קענען זיך אונטערטעניג מאכן. און דעריבער זאגט השם צו משה, איך בין דער וועג צו מאכן פיינט פון זיי, זאל זוכן א וועג צו מאכן פיינט פון זיי. פארוואס? ווארום זיי זענען פיינט, זיי שאדן זיך, זיי קעמפן מיט דיר, מיט זייערע מחשבות, אדער ווי פלענער, אדער ווי שפיאנאזש פלענער, און מיט כזבי, די טאכטער פון נשיא מדין, זייער שוועסטער, וואס איז געהרגעט געווארן אינעם טאג פון דער מגפה בפעור.

אזוי זענען מיר אז די גאנצע זאך מיט נשיא מדין איז נישט געווען אזוי אומשולדיג, קען זיין עס איז געווען ווי א האניפאט פלאן, אבער אויף יעדן אופן, עס איז געווען עפעס. מ'טייטשט עס געווענליך נאר ווי א רוחניות'דיגע פלאן, זיי האבן געוואלט מאכן אז מיר זאלן דינען עבודה זרה, אבער איך טראכט אז ס'איז דא אויך עפעס א גשמיות'דיגע זייט פון דעם, און דאס איז געווען ווי זייער פלאן. זיי האבן געכאפט דעם נשיא, און דערנאך ווערן זיי פריינט מיט אים, און אויף איין אופן פארדרייען זיי די מענטשן דורך דעם. און השם זאגט מיר פארשטייען דאס, און פנחס האט אונז געהאלפן, און דעריבער וועלן מיר גיין קעמפן מיט די מדין. דאס וועט פאסירן אין שפעטערע פרקים, ווארום ס'וועט זיין א שטאפ פאר אנדערע זאכן אינעם קומענדיגן פרק.

ווערט צוגעשריבן צו השם. חרון אף ה' - עס מיינט עס איז שוין געווען א מגפה.

דער מוט וואס דארף געווען צו טאן קעגן די עליטע

איצט די מעשה פון דעם איש ישראל, ברענגען די מדינית, איז משמע נאר איין ביישפיל פון די מענטשן, אפשר די ראשי העם, וואס גייען צו בעל פעור, וואס דארפן אומגעברענגט ווערן, אבער עס איז זייער שווער. מ'דארף מוט צו גיין קעגן עמיצן וויכטיגן, קעגן א הויכע קלאס מענטש, קעגן אן עליטע מענטש - עס איז נישט קיין פשוטע זאך. און פנחס איז געווען טאקע אויך אן עליטע, ער איז דער זון פון אהרן, זון פון אלעזר, אזוי דער אייניקל פון אהרן. ער האט געהאט דעם מוט, ער נעמט די איניציאטיוו צו טאן דאס, און ער הרג'ט די מענטשן וואס דארפן אומגעברענגט ווערן, און דאס שטעלט אפ דעם חרון אף ה', און דאס שטעלט אפ די מגפה, און ער איז געווען דער איינציגער וואס איז געווען מסוגל צו טאן דאס.

פנחס'ס שכר: דער ברית פון שלום און אייביגע כהונה

און דערפאר, באקומט ער א פרייז. און עס איז זייער אינטערעסאנט אז פרשת פנחס שטעלט אפ די מעשה דא, און ענדיגט זיך דא, אבער טאקע דער פרק איז אין דעם פאל ריכטיג - דאס איז וואו, דאס איז אלעס איין לאנגע מעשה. און השם זאגט משה'ן, פנחס האט צוריקגעברענגט, אוועקגענומען מיינן כעס פון די מענטשן, דורך בייז זיין מיינן כעס - ער איז געווען בייז פאר מיר, ער טוט וואס איך האב געטאן - און צוליב אים, נאר צוליב אים, זענען די איבעריגע מענטשן געראטעוועט געווארן, אזוי די מגפה האט זיך אפגעשטעלט, צוליב אים.

און דעריבער באקומט ער זיין שכר: גיב אים מיינן ברית פון שלום. איצט וואס איז דער ברית פון שלום? איך מיינן עס דערקלערט זיך אליין, וואס איז דאס, דאס וועט זיין פאר אים, דער ברית וועט זיין פאר אים, א ברית פון כהונה. אזוי אין אנדערע ווערטער, פנחס וועט ירש'ן די כהונה פון זיין פאטער, אלעזר, וואס האט עס באקומען פון אהרן.

די שאלה פון כהונה ירושה

דאס איז טאקע א גרויסע שאלה דא, ווארום עס זעט אויס ווי, מיר ווייסן שוין אז אהרן באקומט די כהונה, און גיט עס איבער צו זיינע קינדער, אבער עס זעט אויס ווי, עס איז דא פארשידענע אופנים פון פארשטיין דאס, אבער עס זעט אויס ווי, לפחות פון דער מעשה, עס זעט אויס ווי די שאלה פון ירושה נאך אלעזר, מיר ווייסן שוין אז אלעזר וועט זיין דער יורש אין דעם אהרן, מיר האבן דאס געלערנט פריער, אבער עס זעט אויס ווי די שאלה נאכדעם איז נישט געווען געלייזט, אדער אפשר לפחות קען זיין עס זענען דא עטליכע פארשידענע קינדער פון אלעזר, און אפשר נישט אלעמאל פון זיי, אבער פון פנחס, איך נעם די איניציאטיוו, האט באקומען דעם שכר פון ווערן דער כהן, און אויף אייביג זיין משפחה.

און פונקט ווארום ער, ווארום ער האט געטאן זיין כעס, ער האט גענומען די איניציאטיוו פון מקיים זיין השם'ס כעס, פון טאן, און דורך דעם, ראטעווען די איבעריגע מענטשן פון ווערן פארטיליגט. אזוי דאס איז די מעשה פון פנחס.

די פארשפעטיגטע אידענטיפיקאציע פון די קרבנות

דער סוף פון דעם פרק איז נאר געבן א הערה פון דעם נאמען פון די מענטשן וואס ער איז געשטארבן און זענען אומגעברענגט געווארן, און דאס ווייזט אונז וואס איז געווען דער מוט פון פנחס, וואס איז נישט געזאגט געווארן